Karácsonyi mézeskalács

Évszakok, ünnepek és mindennapi történetek

Sorrend, közös munka, ünnepi készülődés

3. osztály

Szövegértés • képes feladatok • közös gondolkodás

Párosítók, táblázatok, kivágók és megoldókulcs

A méztől a díszes formáig

Saját ismeretterjesztő szöveg a füzet végén megadott források alapján

A mézeskalács régi mesterséghez is kapcsolódó sütemény. Készítői sokféle alakot formáztak belőle. A faragott faformával mintát lehetett nyomni a tésztába. A szív és a huszár is ismert mézesbábforma.

Ma sok családban a karácsonyi készülődés része a mézeskalács. A munka egy kiválasztott recept elolvasásával kezdődik. A receptből derül ki, milyen hozzávalóból mennyi kell, és mi a teendők sorrendje. A tésztát összegyúrják, majd a recept szerinti pihentetés után kinyújtják. Szaggatóval formákat vágnak ki belőle.

A sütést felnőtt végzi. A kisült mézeseket kihűlés után lehet cukormázzal díszíteni. A finom vonalakkal készített díszítés neve írókázás. A kész sütemény ajándék is lehet.

Ebben a füzetben a munkafolyamatot olvassuk és tervezzük meg. Valódi sütéshez teljes receptre és felnőtt segítségére van szükség.

Olvasás közben

Húzz alá három fontos szót! Adj új címet a szövegnek, és indokold szóban!

Nem az azonos című tankönyvi olvasmány átirata.

Figyelj a szavakra!

recept: hozzávalók, mennyiségek és teendők leírása.

írókázás: finom cukormázvonalakkal való díszítés.

Írj egy kérdést egy mézeskalácsos mesternek!

Olvasónyomozó

1. Keress pontos választ!

Mire használták a faragott faformát?

Mit tudunk meg egy receptből?

2. Mi mire való?

Írd le a számok és betűk párját!

1. nyújtófa	a) a tészta formára vágása
2. szaggató	b) cukormázvonalas díszítés
3. írókázás	c) a tészta elvékonyítása

Párok: _____

Mondj példamondatot az egyik szóval!

3. Igaz vagy hamis?

Írj I vagy H betűt! A hamis állításokat javítsd szóban!

- [ ] A mézeskalács régi mesterséghez is kötődik.
- [ ] A receptben nincs szükség mennyiségekre.
- [ ] A kihűlt mézes díszíthető.

Javíts egy hamis állítást írásban!

4. Gondolkodj tovább!

Miért olvassuk el előre az egész receptet?

Miért lehet jó ajándék a saját készítésű mézes?

A félretett csillag

5. Olvasd el a történetet!

Júlia és Bence a nagymamával mézeskalácsot díszített. A sütés már véget ért, a sütemények kihűltek. Júlia pontokat szeretett volna a szívekre, Bence hullámos vonalat a csillagokra.

Az asztalon egyetlen díszítőzsák feküdt. Először mindketten érte nyúltak. A nagymama azt kérte, találjanak ki olyan rendet, amelyben mindkettejüknek jut idő. Megegyeztek: amíg egyikük díszít, a másik a dobozokhoz készít papírcímkét.

Bence első csillagán elfolyt egy vonal. Már félre akarta tenni, de Júlia azt mondta, a széles foltból lehet felhő. Bence néhány apró pontot tett alá. Így havas égbolt lett a mintából.

A legvégén megszámolták a kihűlt, kész mézeseket. Egy dobozba a szomszédnak tettek belőlük, egy másikba a családnak. Bence a felhős csillagot választotta a nagymamának. A címkére ezt írta: „Köszönöm a közös délutánt!”

Olvasás közben

Húzz alá három fontos szót! Adj új címet a szövegnek, és indokold szóban!

Saját, kitalált történet a közös munkáról.

6. Keresd a megoldást!

Miből támadt a vita? Hogyan osztották meg a munkát? Írj két rövid választ!

A közös délután

7. Rakd sorrendbe!

Számozd meg időrendben!

- ☐ Dobozokba tették a mézeseket.
- ☐ Mindketten a zsákért nyúltak.
- ☐ Megbeszélték a munkamegosztást.
- ☐ A foltból felhő lett.

Mondd el a sorrendet: először, azután, végül!

8. Mit mond a történet?

Írj I vagy H betűt! A hamis állításokat javítsd szóban!

- ☐ A sütemények már kihűltek.
- ☐ Két díszítőzsákjuk volt.
- ☐ Bence a nagymamának adta a felhős csillagot.

Javíts egy hamis állítást írásban!

9. Töltsd ki!

Szóbank: címkét • felhő • nagymamának

A várakozó gyerek papír_____ készített.

A széles foltból _____ lett.

A különleges csillag a _____ készült.

Alkoss új mondatot az egyik szóval!

10. Ok és megoldás

Nehézség	Megoldás
egy díszítőzsák	
elfolyt vonal	
több címzett	

Tervezőműhely

11. A munka sorrendje

Számozd meg időrendben!

- [ ] A kihűlt süteményt díszítjük.
- [ ] Elolvassuk a receptet.
- [ ] Kinyújtjuk és kiszaggatjuk a kész tésztát.
- [ ] A felnőtt megsüti a formákat.

Mondd el a sorrendet: először, azután, végül!

Hozzávaló vagy eszköz?

Szó	Hozzávaló / eszköz
méz	
nyújtófa	
liszt	

12. Érthető utasítás

Pontosítsd: „Tedd oda azt!”

Írj egy utasítást a papírcímke készítéséhez!

Készül a dobozcímke

Melyik három adatot írnád egy ajándék címkéjére?

Miért hasznos tudni, mit tartalmaz a sütemény?

Képek, szavak, gondolatok

A képek önálló illusztrációk. Figyeld meg a részleteket!

A

B

C

13. Párosíts a képekkel!

1. A tészta egyenletesebbé, vékonyabbá válik. Kép: ____

2. Cukormázzal díszítenek egy szívet. Kép: ____

3. A formákat a tésztából vágják ki. Kép: ____

14. Nézd más szemmel!

Írj egy mondatot az A, majd egyet a C képről! Használd az „előbb” és a „később” szót!

Szavak és mondatok

Olvass figyelmesen! Többféle módon dolgozunk a szöveggel.

15. Cselekvések

Írd le a számok és betűk párját!

1. gyúr
2. díszít
3. ajándékoz

a) szebbé tesz

b) másnak ad

c) összedolgozza a tésztát

Párok: _____

Mondj példamondatot az egyik szóval!

16. Egy vagy több?

Szóbank: mézesek • csillagok • dobozok

egy mézes – több _____

egy csillag – több _____

egy doboz – több _____

Alkoss új mondatot az egyik szóval!

17. Szavak csoportjai

méz, nyújt, illatos, doboz, díszít, puha

Főnév	Ige	Melléknév

18. Mondatok írásjelekkel

júlia szíveket díszített

melyik doboz lesz a nagymamáé

A közös készülődés

Tervezd meg, fogalmazd meg, majd olvasd vissza!

19. Készíts rövid tervet!

Szereplők	Feladatok	Nehézség	Megoldás
Kik dolgoznak együtt?	Ki mit vállal?	Mi nem sikerül először?	Hogyan segítenek?

20. Írj 5-7 összefüggő mondatot!

Írj saját történetet egy közös készülődésről! Ne csak a teendőket sorold: derüljön ki, mit gondolnak a szereplők.

Ellenőrzés: érthető sorrend • nagy kezdőbetű • mondatvégi írásjel • olvasható írás

Kártyaműhely

6 képkártya + 6 szövegkártya • páros és kiscsoportos játék

21. Keresd a párját!

Vágjátok ki a következő két lap kártyáit a szaggatott vonalak mentén! Keverjétek meg külön a képeket és a szövegeket. Terítsétek ki őket képpel felfelé. Felváltva válasszatok egy képet és a hozzá illő szöveget! Minden párhoz mondjatok egy indoklást.

22. Mondd tovább!

A kártyapárokat állítsátok a munkafolyamat sorrendjébe! Az alapanyagoktól induljatok. Mondjátok el, melyik képek között maradt ki egy lépés: például a gyúrás vagy a kihűlés. Egy kép sem helyettesít teljes receptet.

Képkártya	Szövegkártya száma	Egy fontos szó a magyarázatból
A		
B		
C		
D		
E		
F		

Játék közben: egymást végighallgatjuk • vitánál újra megnézzük a kártyákat • segíthetünk egymásnak

Kivágható képkártyák

Vágj a szaggatott vonalak mentén! A két lap kártyái egyforma méretűek.

A

B

C

D

E

F

Kivágható szövegkártyák

Vágj a szaggatott vonalak mentén! A két lap kártyái egyforma méretűek.

1

A kihűlt mézest cukormázzal díszítik.

2

Méz és liszt: hozzávalók a tésztához.

3

A kész mézesek ajándékdobozba kerülnek.

4

A nyújtófa elvékonyítja a tésztát.

5

A felnőtt sütőkesztyűvel fogja a tepsit.

6

A szaggató szív- vagy csillagformát vág.

Pedagógusútmutató

3. osztály • választható feladatok • egyéni, páros és csoportmunka

A feldolgozás menete

A füzet folyamatolvasást és együttműködést gyakoroltat. Nem teljes recept. Az ismeretterjesztő szöveg után keressünk eszközneveket és cselekvéseket. A történethez szerepjáték is kapcsolható: hogyan egyeznek meg a gyerekek? A kivágók segítségével mondassuk el a folyamatot, és nevezzük meg a képek között elmaradó lépéseket.

Javasolt időbeosztás

Szakasz	Idő / tevékenység
Ráhangolás	5 perc: cím és kép
Olvasás	10-15 perc: tagolt olvasás
Feldolgozás	15-20 perc: választott feladatok
Lezárás	5 perc: egy új gondolat

Differenciálás

Támogatással: közös felolvasás, szóbeli válasz, szóbank, páros munka. A tanuló jelölhet vagy rajzolhat is. Önállóan: teljes mondatok és szövegbeli bizonyítékok. Többletfeladat: másik nézőpont, új cím vagy indoklással kiegészített vélemény.

Mire figyeljünk?

A feladatok papíron is teljesíthetők. Ha külön sütőfoglalkozás készül, a sütőt és forró tepsit felnőtt kezeli, az összetevőket a családokkal előre egyeztetjük. Ne kóstoltassunk nyers tésztát. A füzetből hiányzó mennyiségeket ne találják ki a gyerekek: használjanak teljes receptet.

Megoldások és értékelés

A nyitott válaszoknál több jó megoldás is elfogadható.

1–6. Szövegértés

1. Mintanyomásra; hozzávalók, mennyiségek, lépések. 2. 1-c, 2-a, 3-b. 3. I, H, I. 4. Előkészülés, helyes sorrend; saját indoklás. 6. Egy zsákért nyúltak; felváltva díszítettek és címkét készítettek.

7–12. Sorrend és tervezés

7. 4, 1, 2, 3. 8. I, H, I. 9. címkét; felhő; nagymamának. 10. Váltás; új minta; külön dobozok. 11. 4, 1, 2, 3. Táblázat: hozzávaló, eszköz, hozzávaló. 12. Nevezze meg a tárgyat és a helyét. Címke: kinek, kitől, összetevők is lehetnek.

13–18. Képek és nyelv

13. 1-A, 2-C, 3-B. 14. Előbb nyújtunk, később díszítünk. 15. 1-c, 2-a, 3-b. 16. mézesek; csillagok; dobozok. 17. méz, doboz / nyújt, díszít / illatos, puha. 18. Júlia szíveket díszített. Melyik doboz lesz a nagymamáé?

19–22. Alkotás és játék

19–20. Követhető események, munkamegosztás, érzés vagy gondolat. 21. A-2, B-4, C-6, D-5, E-1, F-3. 22. A, B, C, D, E, F; az A–B között gyúrás és recept szerinti pihenés, a D–E között kihűlés szükséges. A nyitott feladatoknál indokolt saját válasz.

Rövid értékelési támpont

Szempont	Már önállóan megy	Még gyakoroljuk
Szövegértés	Megtalálja a szükséges részletet.	Visszakeresés közös olvasással.
Indoklás	Tettével vagy szövegrészlettel indokol.	A „mert” szóval kezdődő magyarázat.
Kifejezés	Érthető, témához illő mondatot alkot.	Mondatkezdés és mondatvégi jel.

Források és használat

Ellenőrizve: 2026. október 18.

Nemzeti Művelődési Intézet: ASzakkör – Mézeskalács

A munkafolyamat, a kisütés, a cukormáz és az írókázás szakmai háttere; 1–4. foglalkozás.

Forrás megnyitása

Magyar Katolikus Lexikon: mézeskalács

Faragott faformák és hagyományos mézesbábformák. A füzet saját összefoglalást közöl.

Forrás megnyitása

Olvass tovább a forrásban

Nyisd meg a fenti hivatkozást, vagy olvasd be a QR-kódot! A forrásban keresd a megadott címet, fejezetet vagy oldalt. Az olvasáshoz felnőtt is segíthet.

Saját olvasmányok és feladatok

A források ismereteit saját szavainkkal, harmadikosoknak fogalmaztuk meg. A külön jelölt történet és minden feladat önálló alkotás. A füzet nem közli és nem helyettesíti szöveghűen az azonos című tankönyvi olvasmányt. A képek szemléltető illusztrációk, nem történeti dokumentumok.

A saját olvasmányok, feladatok és képek a Kis Felfedezők Klub számára készültek. Nyomtatás: fekvő A4, tényleges méret. A kivágólapok külön is nyomtathatók; kétoldalas nyomtatás nélkül használhatók.